

Kuva: Pukinparta.net

JÄTTIPALSAMI
Haitallinen vieraslaji

Kuva: Johanna Kolehmainen CC-BY-NC-SA-4.0

TUNNISTUS:

- Yksivuotinen
- Kukinto on terttumainen ja väri vaihtelee tumman punaisesta valkoiseen
- Korkeus voi olla jopa yli 3 metriä, mutta keskimäärin kasvaa 1,5 metrin mittaiseksi
- Kukinta kesä-lokakuussa
- Lisääntyy vain siementen avulla. Yksi yksilö voi tuottaa tuhansia siemeniä, ja siemenkodon revetessä siemenet sinkoutuvat laajalle alueelle (jopa seitsemän metrin päähän)
- Voimakas tuoksu

Jättipalsami on kotoisin Himalajan vuoristoalueelta Intiasta, josta se on tuotu puutarhakasviksi Suomeen 1800-luvun lopulla. Jättipalsami on käytetty Suomessa koristeena ja mehiläiskasvina puutarhoissa, joista se on levinnyt asutuksen läheisyyteen. Pihoilta sen leviäminen etenee muualle luontoon ja sopiviin kasvupaikkoihin, kuten tunkioille, peltoalueille, ojiin, metsiin sekä ranta-alueille. Laji lisääntyy siementen avulla ja tuottaa tuhansia siemeniä, jotka sinkoutuvat helposti laajalle alueelle. Tämä tekee jättipalsamista erittäin tehokkaasti leviävän lajin. Siemenet kulkeutuvat uusille kasvupaikoille ihmisten, vesistöjen, eläinten sekä kasvinosien siirron kautta. Laji on säädetty haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella. **Kansallinen vieraslajilaki tuli voimaan 1.1.2016.**

MIKSI TULISI TORJUA?

- Luontoon levitessään jättipalsami valtaa kasvualaa tukahduttaen kaiken muun kasvillisuuden.
- Heikentää muiden kasvien pölyttymistä, sillä jättipalsamin suuret näyttävät kukat houkuttelevat tehokkaasti pölyttäjiä.
- Voimakas tuoksu voi aiheuttaa allergisia reaktioita.
- **Vieraslajilain mukaan jättipalsami tulee poistaa.**

Kuva: Jouko Rikkinen, CC-BY-NC-4.0

TORJUNTA:

Kitkeminen:

- Kitkeminen **ennen** siementen kypsymistä, jotta siemenet eivät pääse leviämään ympäristön.
- Kasvijätteen voi kompostoida, jos se **ei** sisällä siemeniä. Kukat ja siemenet tulee hävittää polttojätteessä.

Siemenet voivat kypsyä vielä varren katkaisun jälkeenkin. Myös varren kappaleet voivat kasvattaa juuret ja jatkaa kasvua, joten kompostoidessa pitää kasvin rakenne rikkoa.

- Kasvijäte tulee vähintään kasata ja tallaten murskata varret, jotta riski kasvin kasvamisesta pienenee.
- Torjunnassa tulee huolehtia, ettei siemenkotia tai kukintoja jää maahan.
- Kitkettyä kasvustoa on hyvä seurata koko kesän ja poistaa vähintään kukinnot.

Niitto:

- Sopii laajoille esiintymille
- Niitto mahdollisimman läheltä maanpintaa alimman nivelen alapuolelta, jottei kasvi kasvata uusia sivuversoja ja kukintoja
- Kasvijätteen voi kasata ja tallaten murskata varret, ettei uusia yksilöitä pääse nousemaan
- Niitettyä kasvustoa on hyvä seurata koko kesän ja poistaa vähintään kukinnot
- Niitto voidaan tehdä raivaussahalla, siimaleikkurilla tai perinteisellä viikatteella.

Lisätietoa vieraslajit.fi -sivustolta

Kuvat: Johanna Kolehmainen, CC-BY-NC-SA-4.0

Huolehdiathan vieraskasvijätteen ja muun puutarhajätteen oikeaoppisen hävityksen

- Ethän kuljeta jätettä lähimetsään tai muuhun ympäristöön!
- Kompostiin VAIN lisääntymättömät kasvinosat
- Lisääntyvät osat hävitetään polttamalla
- Kysy tarkemmat ohjeet jätteen hävittämiselle paikalliselta jätehuoltoyhtiöltäsi

Lapin vieraskasvit tunnetuksi ja haltuun -hanke

- edistetään Lapin kylien maaseutumaiseman säilyttämistä ja suojelua
- tietoa haitallisista vieraslajeista ja opastusta vieraskasvien torjuntaan
- kartoitetaan Lapin vieraslajitilannetta, otetaan vastaan tietoa esiintymistä, käytännön torjuntaa yhdessä alueen asukkaiden ja toimijoiden kanssa
- pyritään tarttumaan vieraslajien tuomiin haasteisiin yhdessä muiden toimijoiden kanssa → vakiinnutetaan toimivat käytännöt Lappiin ongelmien ratkaisemiseksi

Ole rohkeasti meihin yhteydessä!

Lapin Maa- ja kotitalousnaiset ry lisätietoa hankevastaavalta

p.050 5146151

johanna.konttila@maajakotitalousnaiset.fi

Lisätietoa vieraslajit.fi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

